

Засновник –
Верховна Рада України

Головний редактор
Світлана ПИСАРЕНКО

Редакційна колегія:
Олександр МАЛІЄНКО, Лариса СЕВЕРЕНЧУК,
Олександр БАНДУРКА,
Василь БОРДЕНЮК, Володимир ГОРБАТЕНКО,
Ігор ГРИЦЯК, Олена КІНДРАТЕЦЬ,
Олександр КОПИЛЕНКО,
Віктор КОТИГОРЕНКО, Василь КУЙБІДА,
Анатолій МАТВІЄНКО, Анатолій МАЦЮК,
Микола МЕЛЬНИК, Дмитро НЕЛПА,
Борис ОЛІЙНИК, Оксана ПАРХОМЕНКО-
КУЦЕВІЛ, Петро ПЕТРОВСЬКИЙ,
Сергій ПРАВДЕНКО, Микола ПРИМУШ,
Володимир САЛАМАТОВ,
Анатолій СЕЛІВАНОВ, Валентин ЯКУШИК,
Валентин БАЛЮК (Республіка Польща),
Лариса ЛЕЩЕНКО (Республіка Польща),
Огнян МІНЧЕВ (Республіка Болгарія),
Томас ЯНЄЛЮНАС (Литовська Республіка)

Головний редактор
Світлана ПИСАРЕНКО – 235-81-55

Приймальня:

Любов САЛЮК – 235-79-58

Заступник головного редактора –
завідувач відділу соціально-економічної

політики та правового забезпечення

Олександр МАЛІЄНКО – 272-46-30

Відповідальний секретар

Лариса СЕВЕРЕНЧУК – 235-79-53

Головний бухгалтер Ірина КИСІЛЬ,

Жанна СИМОНЕНКО – 235-79-58

Відділ з висвітлення питань

парламентської діяльності:

Завідувач Яна СТАДІЛЬНА – 234-67-78,

Олексій СИЩУК – 235-79-52,

Микола БІЛОКОПИТОВ – 234-67-78

Тарас РОМАНЮК,

Егор РАХНОВЕЦЬКИЙ – 234-67-78

Відділ гуманітарної політики:

Завідувач Ольга КЛЕЙМЕНОВА – 235-79-52,

Лариса МАРЧУК, Віталій СКОБЕЛЬСЬКИЙ,

Микола СЛАВИНСЬКИЙ, Євген ТИЩУК

Літературні редактори:

Олена ЧОПОВСЬКА – 235-79-60,

Лілія СОВЕР – 235-79-53,

Анастасія БОЖКО – 235-79-60

Реклама та передплата:

Віра ПРАВИНА – 272-46-23

Сергій ДУБРОВІН – 234-68-30

Дизайн – Марина АРЕСТОВА – 235-81-56

Верстка – Сергій ЛОСЕНКО – 235-81-56,

Сергій УСЕНКО, Наталя КУТНЯК – 235-79-60

Підтримка сайту –

Євген СИНЕЛЬНИКОВ – 235-81-56

04053, Київ-53, пров. Несторівський, 4

E-mail: mail@viche.info

E-mail: viche@rada.gov.ua

www.viche.info

Підготовку та випуск у світ журналу «Віче»

за дорученням засновника здійснює редакція.

© Віче, 2015.

Свідчення про державну реєстрацію друкованого

засобу масової інформації КВ № 570 від 05.04.1994.

Редакція не завжди поділяє позицію авторів.

І залишає за собою право на редагування,

опублікування наданих авторами творів та сплату

авторського гонорару. Рукописи не рецензуються

і не повертаються.

При передруку посилання на «Віче» обов'язкове.

Відповідальність за зміст і достовірність

рекламних оголошень несуть рекламодавці.

«R» – матеріали, які друкуються на правах реклами

Підписано до друку 03.04.2015.

Формат 64x90/8.

Папір крейдований. Друк офсетний.

Ум. друк. арк. 9,3. Зам. № 10-2249.

Тираж 2000 прим. Ціна договірна.

Набрано і зверстано на комп'ютерному

комплексі редакції журналу «Віче».

Надруковано з готового оригінал-макета

у ТОВ «НВП Поліграфсервіс».

04053, м. Київ, вул. Юрія Коцюбинського,

буд. 4, офіс. 25. Реєстраційне

свідчення № 194856 від 26.02.2001 р.

Журнал «Віче» читають у Верховній Раді та її комітетах, адміністрації Президента України, Кабінеті Міністрів України, Держтелерадіо. Він також надходить до бібліотек Конгресу США та Ради Європи, до Книжкової палати України, Національної бібліотеки України імені В. Вернадського, Національної парламентської, Державної науково-технічної, Державної бібліотеки для юнацтва, Державної науково-педагогічної, Центральної імені М. Островського.

Передплатний індекс – 74254.

Віра КУЛЕБА-БАРИНОВА,
народний художник України

У молодості мені доводилося частенько чути, що я зовні схожа на Лесю

«Герої. Спроба інвентаризації». Таку назву має експозиція Національного музею українського мистецтва, що триває ось уже скоро рік. Відвідала її, відверто кажучи, випадково, коли проходила виставка картин репресованих художників «Спецфонд». Про неї є цікава публікація в лютневому випуску журналу «Віче». А я хочу поділитися враженнями від пережитого побачення зі своєю картиною «Леся Українка і Ольга Кобилянська» на виставці в Національному музеї українського мистецтва. Написала її давно, у 1982 році. Міністерство культури тоді придбало й передало в музей. Лише одного разу картина була декілька днів в експозиції, приуроченій до 50-річчя Співки художників України 1988 року. Дякувати Богові, зберегли у фондах.

Наступного року святкуватимемо 145-річчя від дня народження [13 (25) лютого 1871-го] Лариси Петрівни Косач-Квіткі – Лесі Українки. Вона прожила всього 42 роки, померла 19 липня (1 серпня) 1913 року в Грузії, похована на Байковому кладовищі в Києві. Вона стала символом України не тільки завдяки своєму псевдоніму, а як людина і поетеса, закохана в рідний край, котру дуже любили й шанували земляки.

Пам'ятаю з дитинства, як мама розповідала мені про Лесю Українку, як та з 10 років приїздила до бабці Драгоманової у Гадяч. Селяни раділи за свою славетну землячку, переповідали і про Мавку, і про Гай, і про красу Полтавщини. Я читала твори Лесі, її листи до Ольги Кобилянської, бачила портрети поетеси, які писали художники.

У молодості мені доводилося частенько чути, що я зовні чимось схожа на Лесю – чи то зачіскою, чи то рисами обличчя. І ще в 1950-х роках, коли була студенткою художнього училища, позувала для портрета Лесі художникові Леоніду Андріївському. Пізніше, коли навчалася в Київському державному

художньому інституті, з мене писав портрет Лесі художник Леонід Костеменчук – мій учитель. Позувала Василю Чебаніку, а найбільше згадую, як Галина Кальченко ліпила її скульптуру, що стоїть і тепер на бульварі Лесі Українки. Вона теж помітила мою схожість на Лесю. Я нині часто згадую ті роки, мимоволі щоразу, як іду повз пам'ятник.

Отож бажання й самій написати картину про Лесю Українку зародилося якось органічно. На тлі типового для Полтавщини пейзажу, де з високих пагорбів відкриваються неосяжні краєвиди з річками (Грунь і Псел), дорогами, хуторами й гадяцькою церквою на обрії, представляю дві величні жіночі постаті – Лесі Українки та Ольги Кобилянської. Гармонія кольорів картини доносить до глядача злагоду, що поєднувала видатних українку. Квітуха мальва на передньому плані (а саме мальви чи не в кожному дворі наших полтавських садиб) надає колориту полотну. Лесю написала в національному українському вбранні, як на її світлинах. Рожеві стрічки розвіяв вечірній вітерець... У її руках книжечка, може, читає Ользі Коби-

лянській вірші. Та склала руки, ніби сама в собі. Її темна строга сукня зі складочками, наче борознами від зораної землі, – такі мої асоціації з її відомим твором «Земля».

Я дуже люблю і знаю наші села Гадяцького району. Сама з тих країв. Там хата моїх батьків. Не могла я не намалювати ті соломою вкриті хати (бо й народилась у такій), ті верби, той місточок, суху деревину, на якій гніздяться два чорногузи, колодязь-журавель, качок, що бовтаються біля берега, гарбу сіна, яку везуть биками селяни...

Так було, така була та Гадяччина, куди запросила Леся Українка Ольгу Кобилянську, з котрою потоваришувала. Уродженка Австро-Угорської Буковини, на вісім років менша за Леся, вона удосконалювала свою українську мову під час перебування в Україні на запрошення друзів-письменників. На цьому найперше наполіг її батько, галичанин, який у 14 років залишився сиротою, але зміг навчатися і згодом самотужки добитися посади урядовця-правника. Його дружина, мати Ольги, походила з німецько-польської родини, тож Ольга початкову освіту здобувала німецькою мовою. Нею ж писала й перші свої літературні твори. Але наполегливо вивчала українську. 1888 року Кобилянська почала писати повість «Лорелай» німецькою, а 1896-го опублікувала її українською під назвою «Царівна». Завдяки цій повісті відбулося перше знайомство Лесі Українки з письменницьким доробком Ольги Кобилянської. А особис-

то вони познайомилися в 1899 році. Відтоді впродовж понад 10 років між ними тривало листування.

Коли Ольга Кобилянська написала п'єсу «В неділю рано зілля копала» на мотив народної пісні «Ой не ходи, Грицю» про Марусю Чурай, Леся Українка, аби п'єса набула більшої популярності, попросила Миколу Лисенка покласти твір на музику.

У Гадячі родина Драгоманових збудувала маєток у Зеленому Гаю. Скажу, що дотепер мешканці Гадяча доглядають ту місцину, де був маєток, збудували дерев'яні східці, обладнали джерело, з якого пили воду ще в ті часи господарі та гості садиби. Леся Українка дуже любила ходити на берег Псла, милуватися луками, співом птахів. Збиралася родина: дядько Михайло, мати Ольга Пчілка, Ольга Драгоманова-Косач, сестри. Отож у серпні 1899-го на запрошення Лесі приїхала в Гадяч Ольга Кобилянська.

Леся написала Ользі: побачите ви таку Україну, що «українішої» й нема. Про красу Зеленого Гаю писала мати Лесі Українки, письменниця й громадська діячка: «Є

на Україні, серед милої Полтавщини, багаті та гарні куточки, чудовий краєвид. Се той, що з'являється перед очима, коли дивитись на нього з високого узгір'я стародавнього гетьманського міста Гадяча».

Як же я люблю природу, людей, які ось багато років є персонажами моїх картин!

У майстерні зберігається нове полотно, де Леся Українка в Зеленому Гаю. На вербі над водою сидить Леся, їй років 11–12. У руках квіти. Босі ніжки звисають над зеленою водою, на яку падає тень верби. Далі між зеленню видніється садиба Драгоманових. Шкода, що картину мало хто бачить, вона великого розміру.

Пам'ятаю, як писала в себе в селі етюд до картини. Прибіг хлопчик. «А що ви малюєте?». Кажу: «Це для картини про Лесю Українку, яка була в нашому селі Красна Лука давно». Він подивився й запитує: «А ви жива художниця?». Кажу: «Жива». Він побіг і летом зібрав хлопчаків, які оточили мене й почали допитуватися, де ж була Леся Українка. Ось тут, де школа. Вона приїздила сюди, читала книжки іноземними мовами, приходила до річки Грунь. Тепер я переконана, що діти мого села знатимуть про Лесю Українку. Ті, які ростуть, працюють на рідній землі, де колись жили такі геніальні Леся Українка та Ольга Кобилянська, Олена Пчілка, Климент Квітка, Михайло Драгоманов і ще багато відомих людей».

Леся Українка (праворуч) і Ольга Кобилянська. Фото 1901 р.